

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.
1903 Budapest, Pf.: 314/15.
Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733
BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/803- /2012. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva panaszos nevében a képviselő által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 223/2012. (VI. 19.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak az intézkedés oka közlésének elmaradása tekintetében

helyt adok,

minden más vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Törvényszéknek címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Törvényszékhez, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) képviselő
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irrattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos nevében képviselője előadta, hogy a panaszos 2012. február 4-én egy emléktúra résztvevője volt D., amely a N-től indult és a D-P. városrészen haladt át. Az emléktúra résztvevőit megállították és igazoltatták, az igazoltatások befejezéséig a helyszínt senki sem hagyhatta el. Az igazoltatáson túlmenően – a képviselő számára ismeretlen okból – rögzítették az intézkedés alá vont személyek adatait is. A képviselő meglátása szerint a helyszínen sem bűncselekmény, sem szabálysértés elkövetésének a gyanúja nem merült fel. Állítólag a rendőrség azért intézkedett, mert valaki bejelentést tett, miszerint „szkinhedek vonulnak”, és fél. A képviselő szerint a félelem nem büntetőjogi vagy szabálysértési kategória, a bejelentés szubjektív értékítéleten alapult, ezért nem lehetett alapja rendőri intézkedésnek.

Az intézkedés a képviselő álláspontja szerint sértette az intézkedés alá vontak alkotmányos jogait. Véleménye szerint a helyes rendőri magatartás az lett volna, ha a bejelentést követően a helyszínre érkező rendőrök meggyőződnek arról, hogy nincs ok intézkedésre, és a szolgálati gépjárműből ki sem szállva a helyszínt elhagyják. A képviselő megítélése szerint az alapjogi sérelmen túl a rendőrség a saját eljárására vonatkozó szabályokat is megszegte az alábbiak szerint. Nem álltak fent az igazoltatás feltételei, mivel az intézkedés nem volt célhoz kötött, és szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésének a gyanúja sem állt fent. Megszegték a rendőrök az igazoltatásra vonatkozó azon szabályt is, hogy az csak az intézkedés alá vont személyazonosságának megállapításáig tarthat, és nem okozhat olyan hátrányt, amely nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A panaszolt esetben az intézkedés alá vontakat szabad mozgásukban korlátozták, mivel valamennyi személy igazoltatásáig a helyszínen kellett maradniuk a dermesztő, -15 fokos hidegben. Végül törvényes indok nélkül rögzítették az intézkedés alá vontak adatait.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos az alábbi momentumokat panaszolja:

- intézkedés, igazoltatás jogalapját, a személyes adatok rögzítését,
- a panaszos az intézkedést (igazoltatást) követően a helyszínt nem hagyhatta el,
- nem tájékoztatták az intézkedés okáról.

II.

A Panasztestület állásfoglalásában alapjog súlyos sérelmét állapította meg és azt megküldte részemre. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

A Panasztestület a panaszt teljes egészében megalapozottnak tartotta.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékok alapján állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást.

- a panaszos 2012. február 10-én megküldött panasz (2 lap);
- a rendőrkapitányság Bevetési Osztály r. zászlósának 2012. március 15-én kelt jelentése (1 lap);
- a rendőrkapitányság Bevetési Osztály r. zászlósának 2012. február 4-én kelt jelentése (1 lap);

- a rendőrkapitányság Bevetési Osztály hivatalos feljegyzése az igazoltatott személyekről (3 lap);
- a rendőrkapitányság Bevetési Osztály osztályvezető-helyettesének 2012. március 1-jén kelt hivatalos feljegyzése a segélykérő telefonra érkezett bejelentés szövegéről (1 lap),
- a 2012. február 4-ei bejelentés hanganyaga (1 db magnókazetta).
- A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztató levele (2 lap)

1. Az intézkedés jogalapja.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdés szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. 2012. február 4-én 10:25 órakor bejelentés érkezett a Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Ügyeleti Osztályára mely szerint, „a H. utcán ilyen fekete piros ruhások vannak negyvenen-ötvenen....Ruházat az bomber dzseki....Azért hívtam, hogy ne legyen már ott semmi...nem tudom mit akarnak, ne okozzon problémát..”

A bejelentés alapján az ügyeletes utasítására 10:25 óra körüli időben a helyszínre érkezett egy járőr, illetve 11:00 óra körüli időben még egy járőr. A helyszínen a rendőri jelentések alapján az alábbiakat tapasztalták. Egy 23 főből álló csoport vonult, köztük 4 nő és 9 férfi fekete ruházatban és bakancsban volt. A csoport „vezetője” kérdésre elmondta, hogy gyalogos emléktúrán vesznek részt. A rendőri jelentések szerint jogsértő cselekményre utaló magatartást – így felosztatott társadalmi szervezet ruházatának viselését, alakzatban vonulást, sem más megbotránkozás, vagy riadalom keltésre alkalmas magatartást – nem észleltek a rendőrök a csoport tagjai részéről.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja, valamint (3) bekezdése szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. Ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát.

A Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztató levele szerint erre a napra az intézkedés helyszínére a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó rendezvény nem jelentettek be.

A tények ismeretében a helyszínre érkező rendőrök nem észleltek jogsértő cselekményt a vonulók részéről, ilyenre a bejelentés sem utalt, mindössze arra, hogy a bejelentő a korábban a médiában bemutatott, a kisebbség elleni csoportos erőt demonstráló fellépések miatt azért telefonált a rendőrségre, hogy egy ilyen incidens megismétlődését megakadályozza. Álláspontom szerint a bejelentés, és a hatóság által a közelmúltból ismert és tapasztalt események alapján, mások jogai védelme érdekében lépett fel a rendőr, amikor a 23 fős csoport tagjait igazoltatta, és ezzel kilétük a hatóság számára ismertté vált. A rendőrség alapvetően a közrend védelme érdekében lép fel, amely a köz, a többség érdekében álló érték. Az ezen érték védelmében való fellépés a rendőrség feladata a társadalom egyes tagjaival szemben. E fellépést az egyén – a kivételes helyzetektől eltekintve – köteles tűrni. Az Rtv. 19. § (1) bekezdés szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles

magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A rendőri fellépés akkor indokolt, ha van olyan objektíven észlelhető körülmény, ami alapján ésszerűen indokolható az intézkedés. Álláspontom szerint a korábbi esetek ismerete, tapasztalatai alapján a csoport tagjainak igazoltatása olyan a köz, a többség érdekében fogantatosított intézkedés volt, mely biztosítékul szolgált arra, hogy a ilyen események megismétlődése esetén a hatóság hatékonyan tudjon fellépni a jogsértő személyekkel szemben, mellyel egyben az esetlegesen tervezett jogsértéstől való elállásra is ösztönzi az igazoltatott személyt. Az igazoltatásnak pedig, – a fent idézett jogszabály szerint – a bűnmegelőzés is célja lehet. A rendőr szolgálat teljesítésével összefüggésben felelősséggel tartozik a közrend védelme érdekében tett és tenni elmulasztott intézkedésekért egyaránt. Amennyiben az intézkedést, igazoltatást nem fogantatosítja, mindössze megszemléli a csoportot, majd e csoport jogsértő, a fent említett – a közelmúltban többször bekövetkezett – cselekményt követne el, úgy az intézkedés elmulasztása miatt tartozna felelősséggel. Nem nehéz belátni, hogy az előbbi rendőri fellépés szolgálja a köz érdekét, a közbiztonság védelmét.

Összefoglalva, álláspontom szerint a rendőrt intézkedés kötelezettség terhelte bűnmegelőzési céllal. Az intézkedés mindössze az igazoltatásra terjedhetett ki, hiszen a cél, a bűnmegelőzés érdekében az adott helyzetben más intézkedés fogantatosítására nem volt szükség. Ezen intézkedés azonban a rendőr kötelezettsége volt, melynek elmulasztása ésszerűtlen és szakszerűtlen döntés lett volna. Hangsúlyozom még egyszer, hogy a rendőr intézkedésekor az egyén jogainak arányos korlátozására jogosult (*Rtv. 17. § (1) bekezdése szerint a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.*) ugyanakkor köteles is a köz érdekében fellépni, amennyiben a közrend megbontására utaló körülményt tapasztal. E fellépést az érintett köteles tűrni, szintén a köz érdekében. Az ilyen, intézkedésre okot adó körülmények kimerítő felsorolása nem lehetséges, e körülmények sorát maguk a társadalmi jelenségek, történések alakítják, formálják. E változást a rendőrségnek kötelessége követni és a közrend védelme érdekében megfelelően reagálni rájuk. Mivel a közelmúltbeli tapasztalatok szerint a váratlanul, csoportosan, fekete ruhába öltözött személyek feltűnésüket követően e helyi kisebbséghez tartozó lakossággal összetűzésbe keveredtek, ezért önmagában ilyen csoport feltűnése a közrendet sértő cselekmény elkövetésének reális lehetőségét felveti, amelyre az Rtv. fent idézett 13. § (1) bekezdése alapján a rendőrnek reagálnia kell. Ezért a panaszt az intézkedés jogalapja és az igazoltatás, valamint a személyes adatok rögzítése tekintetében elutasítom, hiszen annak nem pusztán a bejelentő félelem érzete, hanem a fent kifejtett társadalmi folyamatokról szerzett tapasztalati tényen alapuló bűnmegelőzési cél volt az alapja.

2. A panaszos az intézkedés helyszínét nem hagyhatta el.

Az Rtv. 15. § (1) bekezdés szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A rendőri jelentések nem tartalmaznak olyan utalást, mely szerint az igazoltatottaknak megtiltották volna, hogy a velük szemben fogantatosított intézkedést követően a helyszínt elhagyják.

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 4. § (7) bekezdése ugyanakkor előírja, hogy a rendőr intézkedése előtt felméri, hogy rendelkezésére állnak-e azok az eszközök, amelyekkel a megkezdett intézkedését eredményesen be tudja fejezni; ha nem, úgy az intézkedésének megkezdése előtt segítséget kér. A jogszabályi rendelkezés természetesen mind az intézkedés alá vont személy mind a közösség, mind a

rendőr nyilvánvaló érdekét, biztonságát szolgálja. Ezért életszerűtlen az a panaszosi állítás, hogy a több tíz fős csoport tagjait a helyszínen maradásra kötelezték a rendőrök, amikor sem indok, sem erő nem állt rendelkezésre ezen intézkedés biztosítása érdekében.

Végül a panaszból sem derül ki egyértelműen, hogy a panaszos a helyszínt el kívánta volna hagyni, és ebben őt a rendőr megakadályozta volna. Ezek alapján a panasz eme része alaptalan.

3. Az intézkedés oka közlésének elmaradása.

Az Rtv. 20. § (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről. A rendőri jelentések – Panasztestület kifejezett kérésére – sem tartalmazzak arra vonatkozó információt, hogy az Rtv. idézett rendelkezésének megfelelően kezdte meg az intézkedést a járőr, ezért azok a panaszos előadását nem cáfolják. Ezért a panaszos állítását elfogadtam, a panasz e tekintetben megalapozott.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

V.

A Panasztestületnek az intézkedés, igazoltatás jogalapjával kapcsolatban kifejtett állásfoglalásával a határozat II. pontjában kifejtett indokok alapján nem értek egyetértek.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyarország Alaptörvénye VI. cikk (2) bekezdése, a XXIV. cikk, valamint a XXVII. cikk (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés *e* pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 15. § (1) bekezdése, 17. § (1) bekezdése, 19. § (1) bekezdése, 20. § (2) bekezdése, 29. § (1) bekezdés *a* pontja és (3) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, a 93/ A § (6),(7) és (9) bekezdései;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 4. § (7) bekezdése.

Budapest, 2012. augusztus „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**